

PORSGRUNN KOMMUNE

Porsgrunn kommunes eierskapsmelding

For perioden 2024 - 2028
Vedtatt av bystyret i sak 7/24, 08.02.24

Sammen om Porsgrunn

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
2. Hvorfor eier Porsgrunn kommune.....	4
2.1. Mål med kommunens eierskap og kategorisering av eierskap	4
3. Hva eier Porsgrunn kommune	5
3.1. Ulike selskaps- og samarbeidsformer	5
3.2. Valg av selskaps-/samarbeidsform.....	7
3.3. Oversikt over kommunens eierskap/samarbeid.....	8
3.4. Porsgrunn kommunes selskaper og målet med eierskapet	9
4. Hvordan eier Porsgrunn kommune – Porsgrunn kommunes eierprinsipper	17
4.1. Prinsipper for god eierstyring i Porsgrunn kommune.....	17
4.2. Selskapenes utøvelse av eierstyringsprinsippene	18
4.3. Praktisk styring etter vedtatte prinsipper.....	19
5. Rutiner og prosedyrer for administrativ oppfølging av kommunens eierskap.	28
6. Henvisning til lover og øvrig kunnskap	31

1. Innledning

Porsgrunn kommunes eierskapsmelding følger opp kommunelovens § 26-1, som stiller krav om eierskapsmelding i kommunens eierstyring. Eierskapsmeldingen redegjør for

- hvorfor Porsgrunn kommune eier selskap/foretak og deltar i samarbeid med andre kommuner
- hva Porsgrunn kommune eier og hvilke samarbeid kommunen deltar i, og
- hvordan Porsgrunn kommune utøver sitt eierskap/deltakelse i samarbeid med andre kommuner om løsning av ulike oppgaver ved å angi prinsipper for eierstyring og kommunens forventninger til ulike selskap og samarbeid.

Eierskapsmeldingen er bystyrets redskap for utøvelse av en målrettet, forutsigbar og langsiktig eierskapspolitikk. Eierskapsmeldingen skal bl.a. bidra til ønsket politisk styring og kontroll ved å gi rammer til valgte deltaker på generalforsamling og til representantskap. Også styremedlemmenes rolle og ansvar i ulike selskap, er omtalt.

Prinsippene i eierskapsmeldingen er ment å gjelde for alle selskap/foretak/interkommunale samarbeid hvor kommunen har eierinteresser eller er deltaker. Dette gjelder uavhengig av om det er kommunale foretak eller selskaper Porsgrunn kommune eier alene eller sammen med andre (delt eierskap).

Eierbegrepet i eierskapsmeldingen må derfor forstås som eierskap til andeler i aksjeselskap og kommunale selskaper, samt kommunens rolle som deltaker i samarbeid med andre kommuner, eksempelvis kommunale oppgavefelleskap og vertskommunesamarbeid.

Gjennom eierskapsmeldingen uttaler bystyret de overordnede prinsipper bystyret ønsker skal være gjeldende i forvaltningen av sine eierposisjoner. Videre omhandles blant annet eiers forventninger til bærekraftig samfunnsansvar, premisser for valg av styremedlemmer og forventninger om avkastning og utbytte. Det presiseres at et bystyrevedtak om eierstyringsprinsipper ikke er bindende for de selvstendige rettssubjektene med mindre dette er nedfelt i vedtekter, vedtatt i generalforsamling, representantskap eller på annen måte gjort forpliktende gjennom selskapets egne organer. Kommunale foretak har imidlertid bystyret som sitt øverste organ og er derfor bundet av vedtatt eierskapsmelding. Eierskapsmeldingen legger også rammeverket for rådmannens oppfølging av selskapene.

Forslaget til ny eierskapsmelding er bygget opp slik at den tar utgangspunkt i **hvorfor** Porsgrunn kommune eier/deltar i samarbeid med andre kommuner. Samtidig deles eierskapet inn i ulike formål med eierskapet. Intensjonen er å skille mellom at ulike selskap/samarbeid har ulikt kommersielt fokus.

I neste hoveddel angis **hva** Porsgrunn kommune eier. Innledningsvis kommenteres meget kort og forenklet ulike selskaps- og samarbeidsformer. Deretter gis det en oversikt over de ulike selskap med angivelse av målet med kommunens eierskap. Tilsvarende for ulike samarbeid angis målet med deltakelse i samarbeidene.

Delen etter angir **hvordan** Porsgrunn kommune eier ved å oppstille 10 eierstyringsprinsipper. Eierstyringsprinsippene er i det vesentlige beholdt fra tidligere eierskapsmelding, men forventningene til klima og miljø i eierstyringsprinsipp 4 er oppgradert.

I det følgende er «valgnemnd» betegnelse for den nemnd bystyret oppretter etter konstitueringen, mens «valgkomite» er benevnelsen for den komite som generalforsamling eller representantskap tar initiativ til.

2. Hvorfor eier Porsgrunn kommune

Porsgrunn kommune har ansvar for å løse en lang rekke oppgaver til beste for innbyggerne i kommunen. Oppgaveløsningen kan ivaretas og organiseres på ulike måter. En vesentlig del av oppgaveløsningen ivaretas av kommunens egen administrasjon. Imidlertid kan også andre organisasjonsformer utenfor kommunens administrasjon tillegges ansvar for kommunens oppgaveløsning. Både kommunale foretak, ulike former for interkommunale samarbeid, aksjeselskaper og stiftelser er eksempler på slike organisasjonsformer. Alle slike organisasjonsformer er regulert av særlover som omfatter den enkelte organisasjonsform, som f.eks aksjeloven, lov om interkommunale selskaper, kommuneloven m.m., som må følges av kommunen som eier eller deltaker i et samarbeid med andre kommuner.

Det er ulike årsaker til at kommunen velger å organisere oppgaveløsningen i andre organisasjonsformer enn egen administrasjon. Foruten at det kan være ressursbesparende å samarbeide med andre kommuner, kan egne operative selskaper være en god modell for økonomisk og politisk kontroll, samt et mer resultatorientert lokaldemokrati. Forutsetningen er imidlertid at kommunen evner å benytte de styringsmuligheter loven gir for de respektive selskaper. Dersom den politiske kontrollen blir for dårlig, vil det gjøre at folkevalgte mister innflytelse. God oppfølging innenfor lovens styringsmuligheter vil imidlertid gi grunnlag for å sikre god og riktig ressursutnyttelse, samt god avkastning på kapital som er plassert i selskapene.

2.1. Mål med kommunens eierskap og kategorisering av eierskap

Kommunens eierskap i selskaper kan deles inn i to kategorier, hvor den ene kategorien knytter seg til selskap hvor det forventes avkastning over tid. Den andre kategorien er øvrige selskap som løser sektorpolitiske og samfunnsmessige formål mest mulig effektivt. Staten har i sin eierskapsmelding¹ gjort denne kategoriseringen. Det vurderes at dette også har relevans for Porsgrunn kommune, med tilpasninger til våre eierskap. Staten har tatt inn begrepet bærekraft for i større grad å ta hensyn til klima- og miljø i virksomheten til selskapene. Dette er også viktig for Porsgrunn kommunes eierskap. Det vurderes derfor at Porsgrunn kommunes mål med sitt eierskap kan være tilsvarende som for statens eierskap.

Kategorisering av selskap/samarbeid:

	Kategorisering	Overordnet mål
1.	Bærekraftige forretningsmessige formål	Høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer
2.	Bærekraftige sektorpolitiske formål	Bærekraftig og mest mulig effektiv oppnåelse av sektorpolitiske mål.

2.1.1. Selskap i kategori 1

Selskap i kategori 1 har det formål at avkastningen skal maksimeres ved at selskapet søker høyest mulig verdi på egenkapitalen. Det er selskapets totale avkastning inklusiv utbytter som legges til grunn for vurdering av måloppnåelse. Imidlertid må selskapet balansere hensyn til økonomi, sosial og miljømessige forhold, slik at avkastningen over tid ikke reduserer kommende generasjoners mulighet til å få dekket sine behov. Avkastningen i form av utbytte brukes til kommunal tjenesteproduksjon. Det er ikke et mål i seg selv å eie mange selskaper med kun avkastning som formål. Likevel forventes det over tid å bringe inntekter til kommunen.

¹ Meld. St. 6 (2022-2023) Melding til Stortinget «Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap»

2.1.2. Selskap i kategori 2

Dette er selskap/samarbeid som løser sektorpolitiske oppgaver, eller samfunnsoppgaver, det har vært vurdert som fornuftig å legge i egne selskap/samarbeid. Selskapene opererer primært ikke i konkurranse med andre. Selskapene skal ha mest mulig effektiv måloppnåelse innenfor rammen av tildelte ressurser. Samtidig skal dette skje innenfor bærekraftige rammer, hvor selskapet skal balansere hensyn til økonomi, sosiale og miljømessige forhold, uten å redusere kommende generasjoners mulighet til å få dekket sine behov.

3. Hva eier Porsgrunn kommune

I det følgende kommer en oversikt over hva kommunen eier, og hvilke samarbeid kommunen deltar i. Før oversiktene leses er det fornuftig å gi noe mer kompetanse ved å omtale Porsgrunn kommunes ulike selskaps- og samarbeidsformer. Dersom det ønskes ytterligere kompetanse anbefales det å oppsøke informasjon andre steder, f.eks. på lovdata.no eller KS «Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll».

3.1. Ulike selskaps- og samarbeidsformer

Eierorganenes ansvar og oppgaver er regulert i de respektive lovverk (aksjelov, lov om IKS og kommuneloven). Kommunelovens kapittel 22 har pålagt bystyret å føre tilsyn og kontroll uansett selskapsform. Kontrollutvalget har ansvar for å påse at det føres tilsyn og kontroll, herunder eierskapskontroll, jfr. kommunelovens § 23-4.

3.1.1. Kommunalt foretak – KF (Kommuneloven kap. 9)

Der kommunen ønsker å gi virksomheten en noe mer selvstendig stilling enn det som gjelder i den tradisjonelle etatsmodellen kan det etter kommunelovens kapittel 9 etableres et kommunalt foretak (KF). Foretaket er ikke en egen juridisk person, men en del av kommunen som rettssubjekt. Kommunen hefter for foretakets forpliktelser. Foretaket ledes av et styre som er utpekt direkte av bystyret, og har dermed ikke et eierorgan på linje med virksomheter organisert etter selskapslovgivningen.

Daglig leder står dermed i linje under styret som igjen er underlagt bystyret. Foretaket er underlagt bystyrets budsjettmyndighet. Administrasjonssjefen i kommunen (Kl.kap. 13), har ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor foretakets daglige leder eller styre, men kan kreve at et vedtak ikke settes ut i livet før bystyret har behandlet saken.

3.1.2. Interkommunalt politisk råd (Kommunelovens kap 18)

To eller flere kommuner kan opprette et interkommunalt politisk råd. Rådet kan ikke treffe enkeltvedtak, men kan treffe vedtak om interne forhold i samarbeidet og forvalte tilskuddsordninger. Den enkelte deltakeren har ubegrenset ansvar for sin andel av rådets forpliktelser. Selskapets øverste eierorgan er representantskapet. En skriftlig samarbeidsavtale, som skal vedtas av hvert enkelt bystyre, regulerer samarbeidet mellom deltakerne.

3.1.3. Kommunalt oppgavefelleskap (Kommunelovens kap 19)

To eller flere kommuner kan opprette et kommunalt oppgavefelleskap.

Opgavefelleskapet kan ikke treffe enkeltvedtak, men kan treffe vedtak om interne forhold i samarbeidet og forvalte tilskuddsordninger. Den enkelte deltakeren har ubegrenset ansvar for sin andel av oppgavefelleskapets forpliktelser. Selskapets øverste eierorgan er representantskapet. En skriftlig samarbeidsavtale, som skal vedtas av hvert enkelt bystyre, regulerer samarbeidet mellom deltakerne.

3.1.4. Vertskommunesamarbeid (Kommunelovens kap 20)

Kommunen kan overdra lovpålagte og administrative oppgaver til en vertskommune, herunder adgangen til å treffe enkeltvedtak, og derved også sitt arbeidsgiveransvar til kommunen som skal utøve disse oppgavene.

Hvilken myndighet vertskommunen skal ha vil fremkomme av samarbeidsavtalen som alle kommunestyrer i samarbeid må vedta.

Kommuneloven deler vertskommunesamarbeid inn i administrative vertskommunesamarbeid og vertskommunesamarbeid med felles, folkevalgt nemd.

3.1.4.1. Administrativt vertskommunesamarbeid

En kommune kan avtale med en annen kommune at vertskommunen kan utføre oppgaver og treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning. Det er bystyret selv som fatter vedtak om å delegerer myndighet til kommunedirektør i vertskommunen. Folkevalgte organer i vertskommunen har ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet i saker der myndigheten er delegert.

3.1.4.2. Vertskommune med felles, folkevalgt nemd

Kommuner som deltar i et vertskommunesamarbeid, kan avtale å opprette en felles folkevalgt nemd i vertskommunen. Nemda kan gis myndighet til å treffe vedtak i alle typer saker hvor ikke annet følger av lov. Bystyret/kommunestyrene delegerer selv den samme myndigheten til nemda. Nemda kan delegerer videre til kommunedirektørene i vertskommunen myndighet til å fatte vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning.

3.1.5. Interkommunalt selskap - IKS (Lov om interkommunale selskaper)

IKS kan bare eies av kommuner, fylkeskommuner eller andre interkommunale selskaper. Eierne har samlet sett et ubegrenset ansvar for selskapets forpliktelser. Selskapets øverste eierorgan er representantskapet.

3.1.6. Aksjeselskap – AS (Aksjeloven)

Et AS kan eies av en kommune eller fylkeskommune alene, sammen med andre kommuner og fylkeskommuner, eller sammen med andre. I et AS begrenses eierens økonomiske ansvar til den aksjekapitalen som er skutt inn. Et AS er forpliktet til enhver tid å ha en egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet. Selskapets øverste eierorgan er generalforsamlingen.

3.1.7. Stiftelser (Stiftelsesloven)

Kommuner og fylkeskommuner kan også etablere stiftelser. En stiftelse er et selvstendig rettssubjekt. Det er lov om stiftelser (stiftelsesloven) av 15. juni 2001 nr 59 som regulerer denne organisasjonsformen. Oppretterne (kommunen/ fylkeskommunen) fastsetter formålet. Stiftelser har til forskjell fra selskapene IKS og AS, ingen eiere. Stifterne (kommunen) kan ikke løse opp stiftelsen. Stiftelser er bare en hensiktsmessig organisasjonsform der det er ønske om å gjøre virksomheten helt uavhengig av kommunen. Verken oppretteren, eller andre, kan med grunnlag i eiendomsretten utøve styring over stiftelsens virksomhet eller gjøre krav på andel i stiftelsens overskudd.

3.2. Valg av selskaps-/samarbeidsform

Ved selskapsetablering er det viktig med høy grad av bevissthet omkring valg av selskaps-/samarbeidsform. Valg av selskapsform må vurderes ut fra hvilke muligheter og begrensninger som ligger i de aktuelle formene, opp mot mål og hensyn kommunen ønsker å ivareta ved selskapsetablering. Figur 4 redegjør for de sentrale vurderingene som bør ligge til grunn for valg av selskapsform.

Vurdering som bør ligge til grunn for valg av selskapsform	
Vurdering av risiko	Risikovurdering i forhold til økonomi, markedsforhold, tjenestene/oppgavene selskapet skal sørge for, forholdet til interessenter mv.
Fleksibilitet På eiersiden	Selskapsform er av betydning i forhold til hvem som kan være eiere/deltakere. Aksjeselskap (AS) gir stor fleksibilitet på eiersiden og muliggjør samarbeid mellom stat, fylkeskommune, kommuner og private aktører. I et interkommunalt selskap (IKS) kan kun kommuner, fylkeskommuner og andre interkommunale selskap være deltakere. Et kommunalt foretak (KF) er en del av kommunen som rettssubjekt og kan således ikke ha andre eiere. De to sistnevnte selskapsformene åpner ikke opp for privat deltakelse.
Behov og Mulighet for eierstyring	Selskapsform, herunder selskapslovgivningen, vil påvirke kommunens mulighet til å utøve eierstyring overfor selskapene. I et kommunalt foretak (KF) er kommunestyret eierorgan. Kommunestyret har utstrakt mulighet til å utøve eierstyring overfor foretakene, jfr. Kommunelovens kapittel 9. Kommunens styringsmulighet overfor et aksjeselskap (AS) er mer begrenset. Behovet for styring og kontroll med selskapenes virksomhet må vurderes opp mot selskapenes behov for handlingsrom og kommunens ansvar knyttet til selskapenes forpliktelser. Valg av selskapsform vil følgelig påvirkes av kommunens mål og strategier for virksomheten selskapene skal forestå.
Økonomiske forpliktelser	Hvilket økonomisk ansvar er det ønskelig å ha knyttet til selskapets forpliktelser? Kommunen vil hefte ubegrenset for forpliktelsene til et kommunalt foretak (KF). I et interkommunalt selskap (IKS) vil kommunen hefte ubegrenset for en prosentdel (eierandel) av selskapets forpliktelser. Kommunen vil ha et begrenset ansvar overfor et aksjeselskap (AS).
Forholdet til Lover og forskrifter	Selskapsform kan være av betydning i forhold til hvorvidt selskapet er omfattet av ulike lover og forskrifter. Kommunalt eide selskap kan for eksempel være omfattet av lov om offentlige anskaffelser, offentlighetsloven mv.
Delegasjon av myndighet	Selskaps- og organisasjonsform vil påvirke muligheter/begrensninger i forhold til delegering av myndighet.
Skatte- og avgiftsmessige forhold	Selskapsform er av betydning for hvorvidt selskapet er berettiget for momskompensasjon (kompensasjonsloven). Selskapsform kan også være av betydning ved vurdering av begrensninger i skatteplikt, herunder ved en helhetlig vurdering av hvorvidt selskapet har erverv til formål.

3.3. Oversikt over kommunens eierskap/samarbeid

Porsgrunn kommune eier, eller er deltaker, i følgende selskap/samarbeid:

	Eierandel/ Kom- lov §	Vertskommune (samarbeidende kommuner)	Kategori eierskap
Aksjeselskaper - kat. 1 (AS)			
Porsgrunn Utvikling AS	100 %		1
Skagerak Energi AS	14,83 %		1
Greve Biogass AS	6,2 %		1
Aksjeselskaper - kat. 2 (AS)			
GREP Grenland AS	34,00 %		2
E134 Haukelivegen AS	2,17 %		2
Porsgrunn min by AS	1,70 %		2
Visit Telemark AS	1,188 %		2
Interkommunale selskap (IKS)			
Brevik Fergeselskap IKS	50,00 %		2
Renovasjon i Grenland IKS	33,85 %		2
Grenland Havn IKS	33,33 %		2
Grenland brann og redning IKS	30,4 %		2
Gea Norvegica Geopark IKS	6,42 %		2
Vestfold og Telemark revisjon IKS	5,9 %		2
Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS	5,4 %		2
Sør-Øst 110 IKS	5,3 %		2
IKA KONGSBERG IKS	5,06 %		2
Interkommunalt politisk råd (IPR)			
Grenlandssamarbeidet Interkommunalt politisk råd	§18		2
Kommunale oppgavefelleskap (KO)			
Det kommunale oppgavefelleskapet, Grenlandssamarbeidet	§19		2
Grenland friluftsråd, kommunalt oppgavefelleskap	§19		2
Kommunalt oppgavefelleskap for Knarrdalstrand renseanlegg KO	§19		2
Kommunalt oppgavefelleskap for felles verksted KO	§19		2
Start i Grenland KO	§19		2
Kommunalt oppgavefelleskap for klima- og miljøberedskap i Telemark KO	§19		2
Vertskommunesamarbeid – adm			
Krisesenteret i Telemark	§20	Skien	2
Grenlandskommunenes innkjøpsenhet (GKI)	§20	Skien	2
Grenland Landbrukskontor	§20	Skien	2
Miljøretta helsevern i Grenland	§20	Porsgrunn	2
Tolketjenesten i Grenland	§ 28-1b (gml. Kom. lov)	Porsgrunn	2

Barnevernsvakt	§ 20	Skien	2
Kommunale foretak KF			
Keops Arbeid KF	100 %		2
Keops Utvikling KF	100 %		2
Andre samarbeid			
Lokal luftkvalitet for Grenland	Samarbeidsavtale	Porsgrunn	2
Geodatasamarbeidet i Grenland	Samarbeidsavtale	Porsgrunn	2
Samba (SAMmen om BArna)	Samarbeidsavtale	Skien	2

3.4. Porsgrunn kommunes selskaper og målet med eierskapet

Selskapene er i de følgende fordelt på kategoriene med en kort beskrivelse av selskapet, samt angivelse av kommunens mål med eierskapet i selskapet.

Målet med eierskapet er annerledes enn selskapets mål.

3.4.1. Kategori 1 – Bærekraftige forretningsmessige formål

3.4.1.1. Porsgrunn Utvikling AS

Om selskapet:

Selskapets virksomhet består i å erverve, opparbeide og utvikle eiendommer til bo- og næringsformål og næringsrettet infrastruktur under hensyn til by- og næringsutvikling i kommunen.

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er kun forretningsmessig. Selskapet skal levere konkurransemessig avkastning basert på forretningsmessig drift innenfor bærekraftige rammer.

3.4.1.2. Skagerak Energi AS

Om selskapet:

Selskapets virksomhet består i produksjon, omsetning og overføring av elektrisk kraft og annen energi, samt virksomhet som har tilknytning til dette, herunder deltakelse i andre selskaper.

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er kun forretningsmessig. Selskapet skal levere konkurransemessig avkastning basert på forretningsmessig drift innenfor bærekraftige rammer.

3.4.1.3. Greve Biogass AS

Om selskapet:

Selskapets virksomhet består i å utvikle verdikjeder basert på biologisk avfall og annet avfall med produksjon av biogjødsel, biogass, biohydrogen, biokull, grønn CO₂ og andre beslektede energi og gjødsel produkter.

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er å bidra til å utvikle grønn verdiskapning basert på biogass fra matavfall og slam. Selskapet skal drives på forretningsmessig grunnlag med sikte på å levere konkurransemessig avkastning.

3.4.2. Kategori 2 - Bærekraftige sektorpolitiske formål

3.4.2.1. GREP Grenland AS

Om selskapet:

Selskapets virksomhet består i å bidra til økt sysselsetting av yrkeshemmede ved avklaring, arbeidstrening, kvalifisering, formidling eller andre tiltak/ aktiviteter. Produksjon, tjenesteleveranser, handel eller annen næringsvirksomhet er virkemidler i denne prosessen

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er å bidra til økt sysselsetting og arbeidsinkludering for flest mulig.

3.4.2.2. E134 Haukelivegen AS

Om selskapet:

Selskapets virksomhet består i å arbeide for utbygging og standardheving av E134 Haukelivegen og RV23. I tillegg kan selskapet arbeide for å fremme interessene til viktige sidegreiner til denne transportkorridoren, etter fylkesvise prioriteringer, når dette styrker arbeidet for korridoren.

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er å bidra til utbygging og standardheving av E134, og viktige sidegreiner, først og fremst i retning Porsgrunn.

3.4.2.3. Porsgrunn min by AS

Om selskapet:

Selskapets virksomhet består i å bidra til å styrke Porsgrunn sentrum, slik at Porsgrunnssamfunnet har et godt omdømme og blir et enda bedre sted for bosetting og næringsvirksomhet.

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er å støtte opp om arbeidet med å styrke Porsgrunn sentrum.

3.4.2.4. Visit Telemark AS

Om selskapet:

Selskapets virksomhet består i produktutvikling, markedsføring og salg av aksjonærenes reiselivsprodukter på oppdragsbasis, service overfor aksjonærene, fylkeskommunen og kommuner på oppdragsbasis, samt alt som står i forbindelse med reiseliv.

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er å stimulere til utvikling av Telemark og Porsgrunn som reisemål.

3.4.2.5. Brevik Fergeselskap IKS

Om selskapet:

Selskapets virksomhet består i å drifte allmenn tilgjengelig kollektivtransport med fartøy i rute i skjærgården i Porsgrunn.

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er å sørge for gode kostnads- og miljøeffektive fergeforbindelser til øyene i skjærgården. Selskapet skal så langt som mulig drives på forretningsmessig grunnlag og på sikt levere konkurransemessig avkastning.

3.4.2.6. Renovasjon i Grenland IKS

Om selskapet:

Selskapets virksomhet består i å bidra til kostnads- og miljøeffektiv drift av husholdningene og hyttenes renovasjonsordning. RiG skal gjennom sitt arbeid bidra til å redusere avfallets påvirkning av miljøet, samtidig som miljønyttene optimaliseres.

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er knyttet til miljømessig og kostnadseffektiv drift av renovasjonstjenester for husholdninger og hytter.

3.4.2.7. Grenland Havn IKS

Om selskapet:

Selskapets virksomhet består i å sikre regionen en konkurransedyktig, framtidsrettet og miljøriktig infrastruktur for sjøtransport. Selskapet skal gjøre havnen til effektivt trafikknutepunkt mellom ulike transportformer. Selskapet skal utøve den myndighet- og ivareta de forvaltningsoppgaver som er tillagt kommunene etter havne- og farvannsloven.

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er å sørge for gode kostnads- og miljøeffektive havnetilbud til industri og næring i Grenland. Selskapet skal drives på forretningsmessig grunnlag med sikte på å levere konkurransemessig avkastning.

3.4.2.8. Grenland brann og redning IKS

Om selskapet:

Selskapets virksomhet består i å ivareta de plikter og oppgaver som eierkommunene er pålagt etter lover og forskrifter om brann- og redningsspørsmål, herunder plikter og oppgaver knyttet til lov og forskrift om kommunal beredskapsplikt.

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er kostnadseffektiv ivaretagelse av kommunens ansvar knyttet til lover og forskrifter om brann- og redningsspørsmål, ved å samarbeide med de deltakende kommuner i det interkommunale selskapet.

3.4.2.9. Gea Norvegica Geopark IKS

Om selskapet:

Selskapets virksomhet består i at Gea Norvegica Geopark IKS – Geoparken skal være en ressurs for kommunene i regionen for synliggjøring og promotering av sammenhengene mellom natur, kultur og samfunn til bruk i turistsammenheng, i undervisning og for befolkningen i området.

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er å underbygge selskapets virksomhet, og nyte godt av selskapets tjenester.

3.4.2.10. Vestfold og Telemark revisjon IKS

Om selskapet:

Selskapets virksomhet består i å utføre lovpålagte revisjonsoppgaver samt andre revisjonsoppdrag og rådgivning for deltakerne. I tillegg å utføre revisjonsoppdrag og rådgivning for andre selskaper. Selskapet har ikke erverv til formål.

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er å bidra til kostnadseffektiv revisjon av kommunens tjenester.

3.4.2.11. Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS

Om selskapet:

Selskapets virksomhet består i å utføre den lovpålagte sekretærfunksjonen for deltakernes kontrollutvalg. Selskapet kan utføre tilsvarende oppgaver for andre bestillere.

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er en kostnadseffektiv drift av kommunens lovpålagte kontrollutvalgssekretærfunksjon.

3.4.2.12. Sør-Øst 110 IKS

Om selskapet:

Selskapets virksomhet består i å ivareta innbyggernes behov for profesjonell hjelp ved brann, ulykker, akutt forurensing og andre kriser gjennom et regionalt samarbeid med brannvesen og andre nødetater.

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er kostnadseffektiv ivaretagelse av forskriftskrav om tilknytning til nødalarmeringssentral.

3.4.2.13. IKA KONGSBERG IKS

Om selskapet:

Selskapets virksomhet består i lagring av fysisk og elektronisk arkiv på en slik måte at kommunens arkivmateriale kostnadseffektivt forvaltes i samsvar med gjeldende regel- og lovverk.

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er kostnadseffektiv drift av deler av kommunens ansvar etter arkivloven.

3.4.2.14. Grenlandssamarbeidet Interkommunalt politisk råd

Om det interkommunale politiske rådet:

Det interkommunale politiske rådet skal finne fram til samarbeidsfelter som bygger opp under avtalens bestemmelser og samtidig er rettet mot følgende målformuleringer:

- Grenlandssamarbeidet skal markedsføre regionens interesser blant annet gjennom å gi felles uttalelser i viktige saker for regionen, gjennom lobbyvirksomhet mv.
- Samarbeidet med andre etater, organisasjoner og institusjoner som for eksempel fylkeskommunen/regionalt nivå, Statens vegvesen, Bane Nor mv., skal styrkes.
- Det skal samarbeides om kommunale tjenesteområder der dette kan gi økt kvalitet på tjenesten, redusert sårbarhet og/eller rimeligere tjenester for kommunenes innbyggere, i samarbeid med de ansatte og deres organisasjoner
- Det skal arbeides aktivt med å oppnå et godt arbeidsmiljø i kommunene
- Regionens egenfølelse og identitet skal styrkes
- Regionen skal gjøres robust og slagkraftig opp mot sentrale myndigheter og organisasjoner
- Rasjonaliseringsgevinster i et regionalt perspektiv skal tas ut for gjennom det å øke innsatsen på prioriterte områder
- I prosjekter der felles lokalisering av oppgaver/tjenester skal utredes, bør en på et tidlig tidspunkt ha vurdert lokaliseringsspørsmålet
- Regionale samarbeidstiltak i Grenland skal tilstrebes å ha et differensiert lokaliseringsmønster, basert på forpliktende avtaler
- Over tid skal det tilstrebes en tilnærmet utjevning mellom kommunene når det gjelder lokalisering og desentralisering av oppgaver sett i lys av størrelse og innbyggertall
- Tjenesteproduksjon og organisering av kommunene skal moderniseres og fornyes, utfra lokale forutsetninger og behov i den enkelte kommune

- Grenland skal utvikles og markedsføres som en sterk og attraktiv region å bo- og jobbe i

Kommunens mål med deltakelse i rådet:

Målet med kommunens deltakelse er å utvikle samarbeidet mellom de deltakende kommuner i tråd med rådets formål.

3.4.2.15. Det kommunale oppgavefellesskapet, Grenlandssamarbeidet

Om oppgavefellesskapet:

Oppgavefellesskapets formål er å styrke samarbeidet i Grenlandsregionen, og være tett på arbeidet som utføres i Grenlandssamarbeidet Interkommunale Politiske Råd (IPR).

Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet:

Målet med kommunens deltakelse i oppgavefellesskapet er å bidra til, og dra nytte av, samarbeidsprosjekter og utfordringer som skal løses på tvers av kommunegrensene blant avtalepartene i oppgavefellesskapet.

3.4.2.16. Grenland friluftsråd, kommunalt oppgavefellesskap

Om oppgavefellesskapet:

Friluftsrådet skal i samarbeid med deltakerkommunene, andre offentlige myndigheter og organisasjoner, fremme allsidig og miljøvennlig friluftsliv i den regionen deltakerkommunene omfatter, til beste for befolkningens trivsel og helse.

Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet:

Målet med kommunens deltakelse er å bidra med tilrettelegging av friluftsmuligheter i regionen.

3.4.2.17. Kommunalt oppgavefellesskap for Knarrdalstrand renseanlegg KO

Om samarbeidet:

Selskapet har til formål å bygge og drive felles avløpsrenseanlegg for Skien og Porsgrunn kommuner.

Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet:

Målet med kommunens deltakelse i samarbeidet er kostnadseffektiv drift av avløpsrenseanlegg. Samarbeidet stimulerer også til et større og mer kompetent fagmiljø.

3.4.2.18. Kommunalt oppgavefellesskap for felles verksted KO

Om samarbeidet:

Samarbeidet skal yte konkurransedyktige verkstedtjenester til deltakernes bil- og maskinpark.

Kommunens mål med deltakelse i oppgavefellesskapet:

Målet med kommunens deltakelse i samarbeidet er reduserte vedlikeholdsutgifter til bil- og maskinpark.

3.4.2.19. Start i Grenland KO

Om samarbeidet:

Det kommunale oppgavefellesskapet har som formål å bidra til at flere vellykkede nyetableringer, som fører til flere gode bedrifter og arbeidsplasser i avtalekommunene.

Kommunens mål med deltakelse i oppgavefellesskapet:

Målet med kommunens deltakelse i oppgavefellesskapet er å stimulere til innovasjon og næringsutvikling med det formål å skape flere arbeidsplasser.

3.4.2.20. Kommunalt oppgavefellesskap for klima- og miljøberedskap i Telemark KO

Om oppgavefellesskapet:

Formålet med oppgavefellesskapet er å ivareta kommunene i Telemark sitt ansvar om å ha beredskap mot akutt forurensning og reservestyrker ved skogbrann, herunder også beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning, felles reservestyrker mot skogbrann, støttestyrker ved flom og andre klima og miljøhendelser som kan inntreffe.

Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet:

Målet med kommunens deltakelse i oppgavefellesskapet er å kostnadseffektivt ivareta deltakerkommunenes plikt til å ha en felles beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning, og egnede reservestyrker ved andre beredskapshendelser som kan inntreffe eller medføre skadevirkninger innen deltakerkommunene, og som ikke dekkes av privat beredskap.

3.4.2.21. Krisesenteret i Telemark

Om samarbeidet:

Samarbeidet skal sikre et godt og helhetlig krisesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsatt for vold, og trusler om vold, i nære relasjoner.

Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet:

Målet med kommunens deltakelse i samarbeidet er å sikre kostnadseffektivt og faglig kompetent krisesentertilbud.

3.4.2.22. Grenlandskommunenes innkjøpsenhet (GKI)

Om samarbeidet:

Samarbeidet skal oppnå stordriftsfordeler og effektivisering av innkjøpsfunksjonene i deltakerkommunene.

Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet:

Målet med kommunens deltakelse i samarbeidet er å sikre kostnadseffektive innkjøpstjenester.

3.4.2.23. Grenland Landbrukskontor

Om samarbeidet:

Samarbeidet skal forestå felles landbruksforvaltning for deltakerkommunene, samt myndighetsutøvelse innen landbruks-, vilt- og fiskeforvaltningen.

Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet:

Målet med kommunens deltakelse i samarbeidet er å sikre kostnadseffektive og faglig kompetente landbrukskontortjenester.

3.4.2.24. Tolketjenesten i Grenland

Om samarbeidet:

Samarbeidet skal levere tolketjeneste til deltakerkommunene.

Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet:

Målet med kommunens deltakelse i samarbeidet er å sikre kostnadseffektive tolketjenester.

3.4.2.25. Barnevernsvakt

Om samarbeidet:

Samarbeidet skal yte tjenester knyttet til krise- og akuttberedskap for barnevernstjenesten, samt forestå felles barnevernsvaktjeneste på kveldstid, i helger og høytider.

Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet:

Målet med kommunens deltakelse i samarbeidet er å sikre kostnadseffektive tjenester knyttet til barnevernsvakt.

3.4.2.26. Keops Arbeid KF

Om selskapet:

Selskapet skal gi mennesker som av ulike årsaker står på utsiden av det ordinære arbeidsmarkedet, arbeidsforberedende trening og arbeidstrening ut i det ordinære arbeidsliv. Foretaket skal ha en helhetlig og individuell tilnærming på bakgrunn av den enkelte deltakers behov.

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er, sammen med NAV, å sikre arbeidstrening for personer med redusert arbeidsevne, slik at de tilbakeføres til arbeidslivet.

3.4.2.27. Keops Utvikling KF

Om selskapet:

Selskapet skal bidra til at mennesker som av ulike årsaker står uten jobb, får muligheter til å prøve ut egne ferdigheter i det ordinære arbeidsmarkedet. Keops Utvikling KF skal være en attraktiv leverandør i å få mennesker motivert for jobb og/eller skole.

Foretaket vil kombinere ulike pedagogiske og sosialfaglige metoder for å fremme den enkelte deltakers mulighet til å lykkes med å oppnå en varig tilknytning til det ordinære arbeidslivet eller et ordinært tilpasset utdanningsløp.

Foretaket skal kontinuerlig utvikles og tilpasses for å kunne tilby relevante, markedsorienterte tjenester. Keops Utvikling KF skal søke å utvikle nye forretningsområder som igjen kan skape ny aktivitet og inntektskilder.

Kommunens eierskap:

Målet med kommunens eierskap er, sammen med NAV, å sikre arbeidstrening for personer med redusert arbeidsevne, slik at de tilbakeføres til arbeidslivet.

3.4.2.28. Lokal luftkvalitet for Grenland Samarbeidsavtale

Om samarbeidet:

Samarbeidet skal sikre god overvåking av luftkvaliteten i Grenland for å oppfylle Forskrift om lokal luftkvalitet av 21. nov. 2003 nr. 1360 §1 – ”fremme menneskers helse og trivsel og beskytte vegetasjon og økosystemer”.

Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet:

Målet med kommunens deltakelse i samarbeidet er å sikre god overvåking av luftkvaliteten i Grenland.

3.4.2.29. Miljøretta helsevern i Grenland Samarbeidsavtale

Om samarbeidet:

Samarbeidet skal fremme folkehelse og bidra til gode miljømessige forhold ved å ivareta deltakernes lovpålagte oppgaver innen miljørettet helsevern.

Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet:

Målet med kommunens deltakelse i samarbeidet er å sikre kostnadseffektive tjenester innen miljøretta helsevern i Porsgrunn.

3.4.2.30. Geodatasamarbeidet i Grenland Samarbeidsavtale

Om samarbeidet:

Samarbeidet skal danne grunnlag for mer effektiv utnyttelse av samlede geodatafaglige ressurser hos avtalepartene, slik at både interne og eksterne brukere kan tilbys bedre og/eller billigere tjenester.

Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet:

Målet med kommunens deltakelse i samarbeidet er å sikre kostnadseffektive geodatatjenester.

3.4.2.31. Samba (SAMmen om BArna)Samarbeidsavtale

Om samarbeidet:

Samarbeidet skal gi tilbud til barn med store og omfattende funksjonshemninger, samt avlastning til omsorgspersoner.

Kommunens mål med deltakelse i samarbeidet:

Målet med kommunens deltakelse i samarbeidet er å gi et kostnadseffektivt og faglig kompetent tilbud til barn med store og omfattende funksjonshemninger, samt avlastning til omsorgspersoner.

4. Hvordan eier Porsgrunn kommune – Porsgrunn kommunes eierprinsipper

4.1. Prinsipper for god eierstyring i Porsgrunn kommune.

Nedenstående prinsipper gjelder for alle selskap. Med selskap menes også interkommunale samarbeid så langt eierstyringsprinsippene passer.

Prinsipper for eierstyring i Porsgrunn kommune
1. Porsgrunn kommune gir som eier klare, langsiktige mål for eierskapet i selskapene gjennom selskapsvise eierstrategier. Målene vedtas av eierorganene. Selskapets styre er ansvarlig for å realisere målene.
2. Porsgrunn kommune skal sette avkastnings- og utbyttmål for selskaper hvor dette er relevant. For selskaper med mål utover forretningsmessige mål, suppleres/erstattes forretningsmessige mål med andre resultatmål, eksempelvis effektiviseringsmål.
3. Kapitalstrukturen i selskapet skal være tilpasset formålet med eierskapet og selskapets situasjon.
4. Selskapene skal ivareta sitt samfunnsansvar ved å integrere anerkjente krav til klima og miljø, menneskeretter og anstendige arbeidsforhold, skatt og forebygging av økonomisk kriminalitet, og ivaretagelse av FNs bærekraftsmål i sine ambisjoner, mål, strategier og virksomhetsstyring.
5. Porsgrunn kommunes formelle eierorgan er bystyret. Bystyret har et tilsyns- og kontrollansvar for kommunens eierskap, og vedtar selskapsvise eierstrategier.
6. Porsgrunn kommune fremmer sine eierbeslutninger overfor selskapet gjennom generalforsamling/representantskap. Styret skal ivareta en uavhengig kontrollfunksjon ovenfor selskapets ledelse på vegne av eierne.
7. Det skal tilstrebes å benytte valgkomite som grunnlag for styreutnevnelser i selskapene. Styrets sammensetning skal kjennetegnes av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets behov, egenart og formål. Styrets arbeid skal evalueres jevnlig.
8. Styrets godtgjøring skal være på moderat nivå, men bidra til å fremme verdiskapingen i selskapene og fremstå som rimelig ut fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet. Daglig leders lønnsnivå i selskap der kommunen er betydelig eier skal ligge på et konkurransedyktig nivå, men ikke være lønnsledende.
9. Eierne i selskapene skal likebehandles.
10. Det skal være åpenhet knyttet til Porsgrunn kommunes eierskap og til selskapets virksomhet.

4.2. Selskapenes utøvelse av eierstyringsprinsippene

Utøvelse forutsetter tilsvarende prinsipielle innhold i vedtekter og/eller vedtak i det enkelte selskaps eierorgan. Med andre ord vil alltid gjennomføringen av prinsippene forutsette tilpasning av selskapets vedtekter og vedtak i eierorganene. Kommunens innflytelse på gjennomføringen av eierstyringsprinsippene i det enkelte selskap vil derfor avhenge av kommunens eierandel og gjennomslag for vedtak i eierorganet til det enkelte selskap. Det er derfor hensiktsmessig å arbeide for felles eierfora med øvrige kommuner for utvalgte selskaper.

4.2.1. Prioritering av arbeidet med eierstrategier

Selv om kommunens eierprinsipper gjelder for kommunens andeler i alle selskap så snart de er vedtatt, vil det av hensyn til begrensede ressurser være hensiktsmessig å prioritere arbeidet med å operasjonalisere eierstyringsprinsippene. Arbeidet bør prioriteres der hvor det er størst sannsynlighet for gjennomslag i selskapenes eierorganer, og der hvor det anses at gevinsten med operasjonalisering er størst og vedvarende. Det vil i praksis si der hvor kommunens eierandel er større enn 50%, men også selskap med eierandel på over 25% bør kunne prioriteres. I tillegg vil det være hensiktsmessig å prioritere selskap i kategori 1, uansett eierandel. Dette leder til at arbeidet med å operasjonalisere eierstyringsprinsippene bør prioriteres for følgende selskap; i uprioritert rekkefølge:

	Eierandel	Kategori eierskap
Aksjeselskaper - kat. 1 (AS)		
Porsgrunn Utvikling AS	100 %	1
Skagerak Energi AS	14,83 %	1
Greve Biogass AS	6,2 %	1
Aksjeselskaper - kat. 2 (AS)		
GREP Grenland AS	34,00 %	2
Interkommunale selskap (IKS)		
Renovasjon i Grenland IKS	33,85 %	2
Grenland Havn IKS	33,33 %	2
Grenland brann og redning IKS	30,4 %	2
Kommunale foretak KF		
Keops Arbeid KF	100 %	2
Keops Utvikling KF	100 %	2

Brevik fergeselskap IKS er utelatt fordi fylkeskommunen har vedtatt å omgjøre dette selskapet til et fylkeskommunalt foretak eller en forvaltningsenhet i fylket. Det er planlagt sak til bystyret om dette i 2024. Det er ikke hensiktsmessig å prioritere arbeid med å innføre eierstyringsprinsippene i et selskap som er under avvikling. Skulle arbeidet med avvikling av en eller annen grunn endre seg, bør Brevik fergeselskap IKS være en del av de prioriterte selskapene.

4.3. Praktisk styring etter vedtatte prinsipper.

I det følgende er de 10 vedtatte prinsipper for god eierstyring i Porsgrunn kommune, operasjonalisert, utdypet og tydeliggjort for praktiske bruk.

4.3.1. Prinsipp 1. Kommunen gir som eier klare, langsiktige mål for eierskapet i selskapene gjennom selskapsvise eierstrategier. Målene vedtas av eierorganene. Selskapets styre er ansvarlig for å realisere målene.

Porsgrunn kommune har et strategisk og langsiktig perspektiv på sitt eierskap og det skal være tydelige mål med eierskapet i selskap/samarbeid. Porsgrunn kommune legger opp til bruk av selskapsvise eierstrategier som et viktig verktøy i sin eierskapspolitikk. De selskapsvise eierstrategiene legger grunnlag for en aktiv oppfølging av de verdiene som ligger i de ulike selskapene. Strategiene skal danne plattform for en god styringsdialog, samt gi mål og klar retning på hva Porsgrunn kommune, som eier, vil med selskapet. Eierstrategien kan beskrive ønskede forhold som aksjonæravtaler, kommunikasjon med selskapet, informasjonsbehov, forventet avkastning, utbytteforventninger, forventning til effektiv drift, strategisk retning og kjernevirksomhet, mål, tvisteløsninger mellom eierne, forventninger til samfunnsansvar m.v. De selskapsvise eierstrategiene er individuelle og tilpasset det enkelte selskap.

Mål og forventninger som går fram av eierstrategiene skal følges av selskapene. Avvik skal begrunnes. Det skal forklares hvorfor selskapet ikke følger mål/forventninger, og hva selskapet gjør for å komme i en posisjon hvor mål og forventninger følges. Dette er tilsvarende som «følg eller forklar»-prinsippet som anvendes av Norsk Utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES).

De selskapsvise eierstrategiene skal fortrinnsvis legges fram for bystyret hver høst i forbindelse med Porsgrunn kommunes eierrapport.

4.3.2. Prinsipp 2. Kommunen skal sette avkastnings- og utbyttemål for selskaper hvor dette er relevant. For selskaper med mål utover forretningsmessige mål, suppleres/erstattes forretningsmessige mål med andre resultatmål, eksempelvis effektiviseringsmål.

Selskapets primæroppgave er å drive virksomheten i henhold til vedtektene på en effektiv måte. For selskaper med forretningsmessige mål, dvs. selskaper i kategori 1, gjelder det å sikre en forretningsmessig verdiutvikling i et langsiktig perspektiv. Da er avkastningsmål og utbyttemål relevant. For selskaper i kategori 2, hvor det foreligger andre mål enn rent forretningsmessige, vil det være hensiktsmessig å etablere resultatmål som for eksempel effektivitetsmål/kvalitetsmål eller annet.

Avkastningsmål. Verdien av Porsgrunn kommunes eierskap er betydelig. Porsgrunn kommune har investert i, og overført store verdier til, selskaper som kommunen har ulike forventninger til. Porsgrunn kommune har forventninger til at selskapene skaper verdier som gir en forretningsmessig avkastning til eier.

Avkastningsmålene gjelder i utgangspunktet som et gjennomsnitt over en periode på fire år, og revideres normalt når eierskapsmeldingen revideres, dvs. hver kommunevalgperiode. De er ment å være et utgangspunkt for en diskusjon med selskapene om selskapets verdiutvikling, og må sammen med bl.a. selskapets

løpende resultatutvikling og utvikling i sammenlignbare selskaper benyttes i vurderingen av selskapets verdiutvikling over tid.

Utbytte. Som eier gir Porsgrunn kommune uttrykk for forventninger til selskapets utbytte. Utbytteforventninger skal reflektere hva Porsgrunn kommune som eier mener er en riktig balanse mellom utbytte og tilbakeholdt overskudd. Et sentralt hensyn ved fastsetting av forventet utbytte er at selskapet bør ha en egenkapital som er tilpasset virksomhetens mål, strategi og risikoprofil. Utbytteforventningene innarbeides som en del av kommunens eierstrategi for det enkelte selskap/foretak og kommuniseres til selskapet via eierorganet.

Vurderinger av selskapets egenkapital og finansielle stilling, med tanke på mulig uttak, vil bli behandlet når Porsgrunn kommunes eierrapport fremmes til behandling i bystyret hver høst. Kommunens eierrepresentanter vil deretter fremføre dette i påfølgende generalforsamling.

Resultatmål. For selskaper i kategori 2 bør det settes resultatmål. Resultatmål kan være effektivitetsmål/kvalitetsmål eller annet.

Ulike selskapsformer/foretak og samarbeidsmodeller er valgt for å realisere ulike sektorpolitiske formål. Å løse de sektorpolitiske formålene med fokus på effektiv ressursbruk, riktig kvalitet og riktige samfunns mål er viktig.

Slike mål forankres i eierstrategiene for de enkelte selskapene, foretakene og samarbeidene som igjen innebærer at kommunen må ha tydelige og tilpassede eierstrategier for sine eierposisjoner.

4.3.3. Prinsipp 3. Kapitalstrukturen i selskapet skal være tilpasset formålet med eierskapet og selskapets situasjon.

Selskapene bør ha en kapitalstruktur som legger til rette for langsiktig verdiskaping, effektiv måloppnåelse og lave kapitalkostnader. Styret har derfor et overordnet ansvar for at kapitalstrukturen er tilpasset selskapets situasjon, selskapets mål, strategi og risikoprofil.

Porsgrunn kommune bør også som eier ha egne vurderinger av selskapenes kapitalisering. Det vil bidra til en kapitalstruktur hvor selskapene gis mulighet til god forretningsmessig utvikling over tid, samtidig som det bidrar til effektiv drift. Dette gjelder også selskaper i kategori 2, hvor det foreligger sektorpolitiske formål. En lite tilpasset kapitalstruktur kan lede til mindre effektiv drift, feilinvesteringer og svak avkastning på kapitalen, eller lavere grad av måloppnåelse.

I forbindelse med utarbeidelse av den årlige eierrapporten vurderes kapitalstrukturen i selskapene.

For selskaper i kategori 1, med forretningsmessige formål vurderes kapitalstrukturen ut fra forretningsmessige betraktninger med tanke på oppfølging av avkastnings- og utbytteforventninger eller kapitalinnskudd. Da vurderes selskapenes inntjeningsutsikter, investeringshistorikk, investeringsbehov, avkastningsutsikter, likviditet og kapitalkostnad. Ut fra denne vurderingen kan det være aktuelt å justere kapitalstrukturen.

For selskaper i kategori 2, hvor kommunen også har sektorpolitiske mål med eierskapet, kan det være behov for en tydeligere avgrensning av selskapenes kapitalstruktur. For eksempel kan det gjelde begrensning på låneopptak. Slike begrensninger skal tas inn i selskapenes vedtekter/samarbeidsavtaler.

4.3.4. Prinsipp 4. Selskapene skal ivareta sitt samfunnsansvar ved å integrere anerkjente krav til klima og miljø, menneskeretter og anstendige arbeidsforhold, skatt og forebygging av økonomisk kriminalitet, og ivaretagelse av FNs bærekraftsmål i sine ambisjoner, mål, strategier og virksomhetsstyring.

Staten har i sin eierpoltikk² stilt forventninger til at selskapene skal integrere økonomiske, sosiale og miljømessige forhold gjennomgående i selskapenes ambisjoner, mål, strategier og virksomhetsstyring. Kommunen tar inn tilsvarende fokus i eierstyringsprinsipp 4, som omhandler samfunnsansvar.

Det er en forventning at selskapene selv integrerer relevante mål og tiltak innenfor disse temaene, og utarbeider tilhørende prestasjonsindikatorer og måltall. Måltallene og prestasjonsindikatorene tas inn i selskapenes eierstrategier og rapporteres tilbake til eier ved rapportering på eierstrategien.

FN har utarbeidet en rekke mål for bærekraftig utvikling fram mot 2030. Målene gjelder for alle land i verden og handler om å skape en bærekraftig utvikling som tar vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners behov. Overordnet fokuserer målene på bærekraftig utvikling innenfor klima og miljø, økonomi og sosiale forhold.

FNs bærekraftsmål gir retning for både offentlig virksomhet og næringsliv. Noen av målene er ikke relevante, eller mindre relevante, for selskapene som omhandles av denne eierskapsmeldingen. Andre mål vil være relevante, eller det kan innfortolkes relevans. Det er derfor en forventning til at styrene i selskapene sørger for at selskapet bidrar til FNs bærekraftsmål ved å ta stilling til hvilke av bærekraftsmålene selskapet bygger opp under, og hvordan selskapet underbygger målene. Som et minimum skal selskapene ha særlig fokus på mål som omhandler klima og miljø, arbeidstakerrettigheter, og arbeid mot korrupsjon og misligheter. I tillegg forventer kommunen at selskapene har utarbeidet etiske retningslinjer som er offentlig tilgjengelig.

For klima er det en forventning at selskapene etablerer vitenskapsbaserte klimamål i tråd med SBTis³ Corporate Net-Zero standard. Standarden gir konkret veiledning, kriterier og anbefalinger for å støtte næringslivets forpliktelser til netto null utslipp i tråd med 1,5-gradersmålet.

SBTis metodikk går ut på at selskapet må redusere utslipp fra egen drift, såkalt scope 1 og 2, og verdikjede, såkalt scope 3 først, før selskapet kan begynne å nøytralisere utslipp som anses som «uunngåelige». Flere av statens selskap rapporterer på scope 1, 2 og 3. Det anses som en rimelig forventning at kommunens selskap også etablerer slik rapportering tilbake til eier ved rapportering på oppfølging

² Meld. St. 6 (2022-2023) Melding til Stortinget «Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap», kap 11.

³ Science Based Targets Initiative

av den selskapsvise eierstrategien. Det betyr at forventning om slik rapportering tas inn i eierstrategiene.

Samfunnsansvaret inkluderer også hvordan selskapene følger opp mål knyttet til naturmangfold og økosystemer. Dette vil f.eks. være relevant for både Porsgrunn Utvikling AS og Grenland Havn IKS, men ikke bare knyttet til disse selskapene.

Porsgrunn kommune mener selskaper som ivaretar sitt samfunnsansvar på en god måte bidrar til å ivareta kommunens aksjonærverdier, og styrke kommunens omdømme.

4.3.5. Prinsipp 5. Kommunens formelle eierorgan er bystyret. Bystyret har et tilsyns- og kontrollansvar for kommunens eierskap, og vedtar selskapsvise eierstrategier.

Hovedmålet med eierskapsforvaltning er å sikre en god utvikling for selskapene, langsiktig og god forutsigbar styring samt sørge for å følge opp vedtatt eierpolitikk og eierstrategier. Løpende eierskapsforvaltning innebærer regelmessige og formalisert kontakt mellom kommunen som eier og selskapene/foretakene gjennom eierorganene. Eierne kan sikre god rapportering på mål og forventninger, gode prosesser ved gjennomføring av valg, strategiendringer m.m. ved rapportering på selskapsvise eierstrategier. Bystyret, formannskap og rådmannen har i den sammenheng viktige, men ulike roller:

Bystyret.

- Vedtar kommunens eierpolitikk, herunder eierstrategier for det enkelte selskap.
- Vedtar egnet selskapsform når ny tjeneste eller andre oppgaver/formål skal legges ut i egne rettssubjekter/foretak.
- Velger valgnevnd ved konstituering av nytt bystyre.
- Velger representantskapsmedlemmer til interkommunale selskap (IKS), interkommunale politiske råd (IPR) og kommunale oppgavefelleskap(KO), fortrinnsvis etter innstilling fra kommunens valgnevnd. Representantskapsmedlemmene skal velges blant bystyrets medlemmer for hele valgperioden dersom ikke selskapsavtalen anviser noe annet.
- Velger medlemmer til vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemd.
- Velger styremedlemmer til kommunale foretak, fortrinnsvis etter innstilling fra kommunens valgnevnd.
- Foretar en total gjennomgang av eierpolitikken hvert fjerde år, senest et år etter konstituering av det nye bystyret. I hovedsak skal eierpolitikken ligge fast over tid, men kan justeres ved behov som følge av vesentlige endringer i overordnede rammer for eierstyring, markedsmessige forhold eller annet.
- Behandler ajourførte eierstrategier en gang pr år, fortrinnsvis på høsten.
- Vedtar årsbudsjett med økonomiplan, årsregnskap og tertialrapporter for kommunale foretak integrert i kommunens årsbudsjett med økonomiplan, årsregnskap, og tertialrapporter.
- Vedtar rutiner for samhandling med foretakene.
- Fører tilsyn og kontroll for å sikre at kommunen når sine mål gjennom sine eierskap. Kontrollen foregår bl.a. gjennom vedtak av kontrollutvalgets forslag til selskapskontroll for perioden og behandling og oppfølging av disse.
- Behandler kommunens eierrapport og justerer selskapsvise eierstrategier, forventninger og avkastningsmål osv.

Formannskapet.

- Innstiller til bystyret i saker som gjelder kommunens eierskap og som bystyret etter ovennevnte skal behandle.
- Følger opp kommunens eierinteresser i den grad dette er delegert fra bystyret, jfr. «Reglement for delegering og innstilling i Porsgrunn kommune», vedtatt av bystyret i sak 28/23.
- Gir ordfører fullmakt til å møte som eierrepresentant i generalforsamlinger og adgang til å delegere denne fullmakten videre.

Rådmannen.

- Fremmer forslag til helhetlig eierpolitikk, herunder eierstrategier for det enkelte selskap/foretak, til behandling i formannskap og bystyret.
- Fremmer sak om rullering av eierskapsmelding for bystyret hvert fjerde år, senest et år etter konstituering, der hele kommunens eierpolitikk vurderes og behov for endringer foreslås. Justeringer i prosedyrer og rutiner, eierskapsmeldingens kapittel 5, vurderes samtidig.
- Fremmer Porsgrunn kommunes eierrapport for bystyret hver høst med oppdaterte eierstrategier, herunder bl.a. nøkkeltall, styresammensetning, utbytte og forventninger om effektivisering m.m.
- Bidrar med praktisk oppfølging av vedtak, koordinering, innkalling til eiermøter m.m.

Spesielt om kommunale foretak.

Kommunale foretak er ikke et eget rettssubjekt og følger derfor kommunens årshjul for budsjettering og rapportering. Styrebehandlete forslag fremmes som en del av rådmannens forslag til handlingsprogram. Bystyret fatter etter innstilling fra foretaksstyrene vedtak om foretakenes økonomiske rammebetingelser og investeringsbudsjett. Den faste rapporteringen til eier skjer gjennom tertialrapporter og årsregnskap/årsrapport og disse forelegges bystyret som en integrert del av rådmannens forslag til tertialrapporter og årsmelding for hele kommunens virksomhet. Eventuelle forslag om konkrete endringer i foretakenes økonomiske rammebetingelser må styrebehandles før de fremmes for bystyret. For øvrig gjelder eierskapsprinsippene så langt de passer, herunder at det lages selskapsvise eierstrategier som stimulerer til tilsvarende oppfølging av et KF som øvrige selskapsformer.

4.3.6. Prinsipp 6. Porsgrunn kommune fremmer sine eierbeslutninger overfor selskapet gjennom generalforsamling og representantskap. Styret skal ivareta en uavhengig kontrollfunksjon ovenfor selskapets ledelse på vegne av eierne.

I henhold til aksjeloven er det gjennom generalforsamlingen at aksjeeierne utøver den øverste myndighet i selskapet. Tilsvarende for interkommunale selskap (IKS), interkommunale politiske råd (IPR) og kommunale oppgavefelleskap(KO), hvor deltakerne utøver sin myndighet gjennom representantskapet. Dette sikrer dokumenterbarhet i eierbeslutninger.

Det er imidlertid ikke til hinder for løpende eiermøter mellom selskapene og eier, men innspill fra eier gjennom eiermøter vil være å betrakte som anbefalinger til selskapets styre og administrasjon.

Eiermøter kan foregå med bystyret, formannskapet, ordfører eller en gruppe bestående av ordfører, varaordfører og opposisjonsleder. Rådmannen kan alltid delta på eiermøter.

De langsiktige forventningene til selskapene skal fremgå av de selskapsvise eierstrategiene. Dersom det skal behandles øvrige saker på generalforsamlingen /representantskap, eller ekstraordinær generalforsamling, som krever forutgående beslutning i bystyret, må generalforsamlings-/representantskapsdokumenter være mottatt tidsnok til å få dette behandlet i formannskap og bystyret. Normalt må det påregnes at dokumentene må være mottatt seks uker før forventet behandling i bystyret.

Kommunale foretak er en del av kommunen. Styret i det kommunale foretaket rapporterer direkte til bystyret.

4.3.7. Prinsipp 7. Det skal tilstrebes å benytte valgkomite som grunnlag for styreutnevnelser i selskapene. Styrets sammensetning skal kjennetegnes av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets behov, egenart og formål. Styrets arbeid skal evalueres jevnlig.

Styrets rolle og ansvar. Styret skal føre kontroll og formulere strategier, fatte vedtak og legitimere og representere virksomheten utad og tegne selskapet. En viktig oppgave for eierorganene er derfor oppnevning av styret i selskapene. Riktig sammensetning av styrene er viktig både for selskapene og eierne. Styret har ansvar for forvaltning av selskapet i tråd med vedtektene og eiers interesser uttrykt gjennom vedtak i eierorganene, dvs. f.eks. selskapenes generalforsamling/representantskap. Styret er ansvarlig for organisering av virksomheten, ansetter normalt daglig leder og fører tilsyn med daglig ledelse og selskapets virksomhet for øvrig. Styret har ansvar for å følge opp eiers forventninger til selskapet. I den sammenheng legger eier til grunn gjennom vedtekter at styret redegjør for eventuelle avvik. Valg av kompetente styrer er avgjørende for best mulig forvaltning av selskapsverdiene og bør håndteres på en profesjonell måte fra eiernes side.

Styret skal ivareta den strategiske ledelsen av selskapet innenfor de rammer som er gitt av eier gjennom vedtektene. Styret skal være en viktig diskusjonspartner og støttespiller til ledelsen i større saker.

Porsgrunn bystyre har forventninger til at styret:

- Fastsetter styreinstruks og instruks for daglig leder med særlig vekt på en klar ansvars- og oppgavefordeling mellom styre og daglig eier.
- Foretar en egnevaluering hvert år.
- Vurderer behovet for ekstern styreopplæring. Nye styremedlemmer skal gis opplæring om ansvar, oppgaver og rollefordeling.
- Gjennomfører egne styreseminarer om roller, ansvar og oppgaver.
- Fastsetter en årlig plan, herunder møteplan, for sitt arbeid med vekt på mål, strategi og gjennomføring.
- Gir en samlet redegjørelse for selskapets styring og ledelse i en årsrapport, samt årlig rapportering til eier innen 1. juli hvert år vedrørende oppfølging av den selskapsvise eierstrategien.
- Påser at egne styremedlemmer registrerer styrevervene på «www.styrevervregisteret.no».

- Sørger for å oversende generalforsamlingsdokumenter eller representantskapsdokumenter til kommunene minst seks uker før generalforsamlingen/representantskapsmøte, dersom disse skal politisk behandles.

Valg av styre. Styret skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets egenart og formål. Under er det listet opp hvilken erfaring og kompetanse styret som kollegium skal ha. Slik kunnskap må ofte opparbeides gjennom styrearbeid. Det er derfor ønskelig med kontinuitet i velfungerende styrer som sikrer at opparbeidet kompetanse ikke forsvinner.

Styret skal som kollegium ha erfaring og kompetanse innenfor følgende områder:
1. Kunnskap om selskapets virksomhet, herunder formål, forretningsområder, lovgiving/forskrifter, strategi, avtaler mv.
2. Bransjekunnskap, herunder kunnskap om trender og utviklingstrekk innenfor bransjen samt kunnskap om konkurrerende virksomheter.
3. Spesialkompetanse og erfaring innenfor områder som jus, økonomi/finans/regnskap, risikostyring, markedsføring, HMS, tekniske fag mv.
4. Ledelseserfaring og kompetanse knyttet til organisasjonsmessige endringsprosesser.
5. Kompetanse og erfaring knyttet til offentlig forvaltning.
6. Kompetanse og erfaring knyttet til styrearbeid.

Selskapenes vedtekter avgjør valgperiodene for styremedlemmer. Normalt er det ønskelig fra kommunens side at styremedlemmene velges for en toårsperiode i samsvar med aksjelovens hovedregel. Unntak fra dette kan gjøres dersom selskapenes vedtekter tilsier dette.

I interkommunale selskap utgjør som hovedregel representantskapet valgkomiteen. I aksjeselskap velges valgkomiteen av generalforsamlingen.

Det skal være minimum 40% kjønnsbalanse i IKS`enes styrer. Varamedlemmer til styrer velges numerisk og ikke personlig for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret. Styremedlemmer i morselskapet bør ikke sitte i styret i datterselskap.

Porsgrunn kommunes representanter i eierorganene skal arbeide for at styret får en sammensetning i henhold til ovenstående. Valgkomiteens begrunnede innstilling skal

baseres på eierskapsmeldingens premisser for valg av styremedlemmer og selskapets behov.

I henhold til eierstyringsprinsipp nr. 6 skal eierstyringen skje gjennom de operative eierorganene (bystyret for KFer, generalforsamling for ASer og representantskap for IKSer, IPRer og KOer). For å unngå rolleblanding og habilitetskonflikter skal derfor ordfører og rådmann ikke sitte i selskapsstyrer. Aktive folkevalgte kan velges som styremedlemmer, men også her må faren for rolleblanding og habilitetskonflikter, påaktes. I henhold til Forvaltningslovens §6, første ledd bokstav e, er en folkevalgt automatisk inhabil til å treffe en avgjørelse i en forvaltningssak når vedkommende er styremedlem eller har enkelte andre sentrale verv eller stillinger i et selskap, samvirkeforetak, forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken. Av den grunn vil det kunne oppstå hyppige habilitetskonflikter i den politiske saksbehandlingen dersom sentrale folkevalgte har styreverv i selskap som ofte har saker av interesse for selskapet til behandling i politiske råd og utvalg.

4.3.8. Prinsipp 8. Styrets godtgjøring skal være på moderat nivå, men bidra til å fremme verdiskapningen i selskapene og fremstå som rimelig ut fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet. Daglig leders lønnsnivå i selskap der kommunen er betydelig eier skal ligge på et konkurransedyktig nivå, men ikke være lønnsledende.

Godtgjørelse til styret bør utformes slik at den fremmer verdiskapningen i selskapene og fremstår som rimelig ut fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet. Styrets godtgjøring bør ligge på et moderat nivå og se hen til den alminnelige lønns- og prisutvikling i samfunnet når den er oppe til justering.

I aksjeselskapene og i de interkommunale selskapene er det hhv. generalforsamling og representantskap som årlig tar stilling til godtgjørelsens størrelse. Styregodtgjørelse for kommunale foretak fastsettes av bystyret.

4.3.9. Prinsipp 9. Eierne i selskapene skal likebehandles.

For at Porsgrunn kommune skal fremstå som en ryddig og tillitsfull samarbeidspartner skal kommunen søke å behandle alle aksjeeiere og deltakere i interkommunale selskaper og samarbeide likt. Det vil bidra til å trekke til seg kapital for å samarbeide med andre aksjeselskaper og styrke kommunens attraktivitet knyttet til å samarbeide med andre kommuner.

Kommunen forventer at selskapene behandler eiere/deltakere likt. En del av styrets ansvar er å påse åpenhet mot alle eiere/deltakere.

Det motsatte av likebehandling er forskjellsbehandling. Forskjellsbehandling kan være at kommunen som eier, agerer med bakgrunn i kunnskap om selskapet som ikke er kjent for andre eiere/deltakere. I tillegg kan forskjellsbehandling være at kommunen utøver eiermakt gjennom andre kanaler enn generalforsamling/representantskap.

Prinsippet om likebehandling er imidlertid ikke til hinder for at kommunen i forkant av generalforsamlinger involverer øvrige aksjeeiere for å diskutere fisjon/fusjon før generalforsamling, samt å inngå aksjonæravtaler. Da gjelder normale regler for å håndtere taushetsbelagt informasjon og/eller innsideinformasjon.

I tillegg er det ønskelig å samordne eiernes interesser, holdninger til retning og utvikling av selskapene. Det bør derfor etableres eierfora på administrativt nivå hvor de ulike eiernes interesser drøftes og avklares. Disse interessene kan samordnes i selskapsvise eierstrategier, jfr eierstyringsprinsipp nr. 1. Det vil kunne motvirke ulike styringssignaler overfor selskapet.

4.3.10. Prinsipp 10. Det skal være åpenhet knyttet til Porsgrunn kommunes eierskap og til selskapets virksomhet

Åpenhet om kommunens eierskap er viktig av demokratiske hensyn. Alle viktige saker som berører endringer i kapital, mål eller hvor endringene har budsjettkonsekvenser for kommunen, legges fortløpende fram for bystyret. Porsgrunn bystyre skal hvert år behandle en oversikt, Porsgrunn kommunes eierrapport, som viser kommunens samlede portefølje med nøkkeltall, samt selskapenes rapportering på oppfølging av selskapsvise eierstrategier.

Kommunens eierskapsmelding, ajourførte selskapsvise eierstrategier, samt kommunens eierrapport skal være lett tilgjengelig på kommunens nettsider.

5. Rutiner og prosedyrer for administrativ oppfølging av kommunens eierskap.

Prosedyre 1. Årlig rapportere på selskapenes oppfølging av den selskapsvise eierstrategien ved å fremlegge Porsgrunn kommunes eierrapport i løpet av høsten.

Formål:	Sikre riktig oppfølging av selskapsvise eierstrategier, samt rapportere på Porsgrunn kommunes samlede eierskap i Porsgrunn kommunes eierrapport.
Ansvar:	Rådmannen
Aktivitet:	I forbindelse med at selskapene legger fram årsmelding og årsregnskap, rapporterer også selskapene på oppfyllelse av den selskapsvise eierstrategien. Rådmannen vurderer rapporteringen i henhold til eierstyringsprinsippene, samt produserer Porsgrunn kommunens eierrapport som legges fram til orientering for formannskap og bystyre hver høst. Porsgrunn kommunes eierrapport skal være offentlig tilgjengelig på kommunens nettsider.

Prosedyre 2. Med basis i selskapenes rapportering på den selskapsvise eierstrategien, årlig vurdere og eventuelt foreslå justering av den selskapsvise eierstrategien.

Formål:	Sikre oppdaterte selskapsvise eierstrategier.
Ansvar:	Rådmannen
Aktivitet:	I forbindelse med utarbeidelse av Porsgrunn kommunes eierrapport skal Rådmannen vurdere, og eventuelt foreslå å justere, den selskapsvise eierstrategien. Dersom den selskapsvise eierstrategien skal justeres, legges det fram sak om dette til formannskap og bystyre hver høst. Oppdaterte eierstrategier skal være offentlig tilgjengelig på kommunens nettsider.

Prosedyre 3. Fireårig gjennomgang av alle eierskapsdokumentene.

Formål:	Sikre riktig oppfølging av eierskapsprinsippene. Legge til rette for å revidere eierskapsdokumentene hvert fjerde år.
Ansvar:	Rådmannen
Aktivitet:	Den fireårige revisjonen gjennomføres senest høsten ett år etter konstituering av nytt bystyre. Det innhentes aktivt opplysninger om behov for endringer i eierstrategien fra selskapene/foretaket. Eierskapsmeldingen med eventuelle forslag til endringer av prinsipper, eierstrategier og prosedyrer legges fram som sak for formannskap og bystyre.

Prosedyre 4. Opplæring i kommunalt eierskap.

Formål:	Sikre riktig oppfølging av eierskapsprinsippenes punkter om opplæring. Sørge for at politikere og valgte medlemmer av representantskap og styrer har god kjennskap til kommunens eierskapsprinsipper.
Ansvar:	Rådmannen
Aktivitet:	I forbindelse med konstituering av bystyret, gjennomføres folkevalgtopplæring om kommunalt eierskap.

Prosedyre 5. Eiermøter

Formål:	Sikre god dialog mellom selskapet og eier, herunder kontrollere om selskapet har riktig oppfølging av eierskapsprinsippene.
Ansvar:	Rådmannen
Aktivitet:	Eiermøter er et uformelt møte mellom representanter for kommunen som eier, og styret og daglig leder av selskapet. Sammen med ordfører vurderes om styreleder og daglig leder skal innkalles til eiermøte for å redegjøre for selskapet/foretaket, herunder selskapets oppfølging av den selskapsvise eierstrategien og kommunens eierskapsprinsipper. Oppfyllelse av eierstrategi, samfunnsansvaret, etiske spørsmål og egenkapitalsituasjonen kan også diskuteres på eiermøtet. De som normalt representerer kommunen på generalforsamlinger/representantskapsmøter bør delta på eiermøter. Ved eiermøter treffes det ikke vedtak. Saker som krever tilslutning fra eier, må alltid tas opp i generalforsamling/representantskap og bystyret for kommunale foretak.

Prosedyre 6. Behandling av generalforsamlings-/representantskapsmøtedokumenter.

Formål:	Sikre riktig oppfølging av eierprinsippene og riktig prosess for eierbeslutninger
Ansvar:	Rådmannen
Aktivitet:	Alle eierbeslutninger skal foretas på generalforsamlinger/representantskapsmøter. Det fremgår av selskapsavtaler, samarbeidsavtaler, aksjonæravtaler m.m. hvilke saker som skal behandles av bystyret. Likeledes skal vedtektsendringer, endring av deltakere i interkommunale selskap, interkommunale politiske råd, kommunale oppgavefellesskap og vertskommunesamarbeid, endring av lånerammer og garantistillelser, samt andre relevante saker som har relevans for eier, behandles i bystyret. Det er ikke slik at alle generalforsamlingssaker og representantskapsaker behøver en forutgående behandling i formannskap og bystyret. Det legges opp til at PKs eierrepresentant i generalforsamlinger-/representantskapsmøter støtter seg til eierskapsmeldingen, eierstyringsprinsippene og den selskapsvise eierstrategien. Generalforsamlingsdokumenter/representantskapsdokumenter som krever en forutgående behandling i formannskap/bystyret skal sendes rådmannen minimum seks uker før generalforsamlingen/representantskapsmøtet. Rådmannen forbereder sak til formannskap/bystyret. Etter avtale med ordfører, innkalles styreleder og daglig leder til eiermøte i forbindelse med formannskapets/bystyrets behandling av saken.

Prosedyre 7. Spesielt om kommunale foretak.

Formål: Sikre riktig oppfølging av eierprinsippene.
Ansvar: Rådmannen
Aktivitet: Budsjett, tertialrapporter, regnskap og årsmelding for kommunale foretak innarbeides i kommunens øvrige dokumenter. Eierstrategi og rapportering på eierstrategien søkes behandlet på lik linje med andre selskaper. Bystyret velger styre i det kommunale foretaket og fastsetter honorar. Styrets behandling skal refereres.

Prosedyre 8. Avvik og endring.

Formål: Sikre riktig oppfølging av eierskapsprinsippene
Ansvar: Rådmannen
Rådmannen: Rådmannen kan legge fram egen sak for bystyret når det er nødvendig å gjøre endringer i eierstrategi eller annet for et selskap/foretak. Alle saker om endring av selskapsvise eierstrategier skal legges fram for bystyret.

Prosedyre 9. Spesielt om delt eierskap.

Formål: Sikre riktig oppfølging av eierprinsippene.
Ansvar: Rådmannen
Aktivitet: Rådmannen skal ta initiativ til administrative eierfora for å samordne eierstrategier ved delt eierskap.

6. Henvisning til lover og øvrig kunnskap

Det henvises til følgende kunnskap:

- [Lovdata.no](https://lovdata.no)
  - KommuneLoven, se kap 9, sjette del, §23-4 og kap 26.
  - Aksjeloven – Lov om aksjeselskaper
  - IKS loven – Lov om interkommunale selskaper
- [Regjeringens eierpoltikk - Meld. St. 6 \(2022–2023\) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap — Statens direkte eierskap i selskaper](#)
- [KS – Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll](#)
- Norsk Utvalg for eierstyrings og selskapsledelse (NUES); nues.no